

Lausunto - Tekninen lautakunta / Järilänvuoren tekopohjavesilaitoksen esisuunnitelman hyväksyminen

Tekla 25.09.2024 § 100
291/14.05.00/2024

Valmistelu ja lisätiedot

Valmistelu ja lisätiedot:

tekninen johtaja Kimmo Haapanen, puh. 044 422 4870

Harjavallan kaupungin tekninen lautakunta pyytää lausunnot esisuunnitelmasta hankkeen muilta osapuolilta.

Lausunnot tulee antaa 30.9.2024 mennessä. Osapuolia pyydetään ottamaan kantaa erityisesti siihen, aikooko kunta tai vesihuoltolaitos jatkaa hankkeen osapuolena tekopohjavesilaitoksen toteuttamiseen tähtäävien selvitysten seuraavaan tutkimus- ja suunnitteluvaiheeseen. Seuraavan vaiheen keskeinen sisältö on kattavien tekopohjavesitutkimusten tekeminen ja vaikutusten arviointi.

Aiemmissa selvityksissä ja muun muassa Kokemäenjokilaakson vedenhankinnan kehittämisen yleissuunnitelmassa (Sweco, 2021) on pyritty löytämään ratkaisuja, joilla turvataan Satakunnassa laajahkon alueen vedenhankinta pitkälle tulevaisuuteen. Tavoitteena on toteuttamiskelpoinen ratkaisu, joka on jakelu- ja käsittelykustannuksiltaan alhainen ja jonka toimintavarmuus on hyvä myös mahdollisissa kriisitilanteissa. Pitkän tähtäimen suunnitelmaratkaisu alueella perustuu tekopohjaveteen, jonka ensisijaisena sijoituspaikkana on Järilänvuoren pohjavesialue Kokemäellä ja Harjavallassa. Järilänvuoren pohjavesialueella on tehty aiemmin tutkimuksia, joiden perusteella alue soveltuu hyvin tekopohjavesilaitoksen sijoittamiseen. Alkuperäiset tutkimukset on laadittu Rauman Veden toimeksiannosta 2000-luvun vaihteessa.

Järilänvuoren tekopohjavesilaitoksen esisuunnitteluvaiheessa mukana olevat kunnat ja vesihuoltolaitokset ovat seuraavat: Eura, Eurajoki, Harjavalta, Kokemäen Vesihuolto Oy, Laitila, Nakkila, Porin Vesi, Rauman Vesi ja Ulvila. Lisäksi hanketyöryhmään kuuluvat Kuninkaanmännyn Vesi Oy, Säskylän kunta ja STEP Oy.

Sweco Finland Oy on laatinut esisuunnitelman Harjavallan kaupungin toimeksiannosta. Sweco Finland Oy:n alikonsulttina esisuunnitelman laatimisessa on toiminut Tihku Oy.

Tekopohjavesilaitoksen raakavetenä olisi suunnitelman mukaan Kokemäenjoen vesi, jota esikäsitellään ennen harjuun johtamista. Esikäsitelyn jälkeen vesi imeytetään maaperään, jossa se virtaa kohti vedenottoaivoja puhdistuen samalla talousvesikäyttöön soveltuvaksi vedeksi. Ennen verkostoon johtamista tekopohjavesi käsitellään siten, että varmistutaan sen täyttävän kaikki talousvedelle asetetut laatuvaatimukset. Järilänvuoren tekopohjavesilaitoksen mitoitusvirtaamana on esisuunnitelmassa käytetty arvoa 20 000 m³/d. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että Varsinais-Suomen ELY-keskuksen mukaan Järilänvuoren pohjavesialueella arvioidaan muodostuvan luontaista pohjavettä 10 000 m³/d.

Tekopohjaveden muodostamiseen liittyy eritasoisia lupa-asioita: Muun muassa ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), maanomistajasopimukset ja vesilain mukainen lupa (vesitalouslupa). Näiden pohjaksi on laadittava kattavat tekopohjavesitutkimukset. Esisuunnitelmassa on esitetty karkea hankeaikataulu, jonka mukaan

tekopohjaveden muodostaminen ja verkostoon johtaminen päästään aloittamaan noin 15 vuoden kuluttua tutkimusten aloittamisesta. Järilänvuoren tekopohjavesilaitoksen investointikustannusarvio on esitetty esisuunnitelman tarkkuustasolla, ja se on noin 57 miljoonaa euroa, josta Euran kunnan osuudeksi on arvioitu n. 7 miljoonaa euroa.

Tekopohjavesilaitoksen seuraavat vaiheet:

- Säännöllisen pohjavesitarkkailun (pohjaveden pinnankorkeus ja laatu, virtaamat) tekeminen jatkosuunnittelua varten
- Kokemäenjoen pintaveden laadun säännöllinen tarkkailu jatkosuunnittelua varten sekä laadun tarkkailun laajentaminen (erityisesti alkaliteetti, kalsium, kovuus, hiilidioksidi, rauta, mangaani ja alumiini)
- Hankkeessa tulee olla käytettävissä pohjaveden virtausmalli. Esisuunnitelma päivitetään, kun virtausmalli ja aikaisemmat tutkimustulokset ovat käytettävissä esimerkiksi viipymien simulointiin sekä imeytys- ja vedenottoalueiden sijaintien ja koon optimointiin. Pohjaveden virtausmallia päivitetään hankkeen edetessä uusilla tiedoilla ja virtausmallilla tehdään erilaisia simulointeja.
- Koeimeytykset ja -pumppaukset, merkkiainekoe
- Kaivonpaikatutkimukset - Pohjaveden havaintoputkiverkoston ja muun seurantaverkoston täydentäminen
- YVA-menettelyn ja lupaprosessin etenemistä on kuvattu edellä kohdassa 3.4 "Lupa- sekä muut asiat tekopohjavesilaitoksen toteutukseen liittyen" sekä kohdassa 7. "Hankeaikataulu". Näihin liittyvät luontoselvitykset ja muut erillisselvitykset voidaan aloittaa saman tien.
- Pohjavesialueella sijaitsevien riskitoimintojen huomioiminen jatkosuunnittelussa – Yleissuunnitelma
- Toteutussuunnitelma Tekopohjavesilaitoksen rakentamisen sijoituslupa-asiat koskevat seuraavia kokonaisuuksia:
 - Uusi raakavedenotto - Raakavesilinja
 - Runkolinjat imeytysalueille ja ottoalueilta
 - Laitosrakennus

Edellä esitetyn lisäksi tekopohjavesilaitoksen laitosrakennuksen toteutuksessa on varauduttava yleiskaavan muutostarpeeseen, sillä valittu sijoituspaikka sijoittuu maakuntakaavassa virkistysalueeksi merkitylle alueelle sekä yleiskaavassa urheilu- ja virkistyspalveluiden alueelle.

Hankkeen suunnitelmat ja kustannukset tarkentuvat jatkossa tehtävien selvitysten ja tutkimusten edetessä. Kuntien ja toimijoiden lopulliset päätökset hankkeeseen osallistumisesta voidaan tehdä myöhemmässä vaiheessa.

Esisuunnitelma on esityslistan oheismateriaalina.

Esittelijä	Tekninen johtaja
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää hyväksyä Järilänvuoren tekopohjavesilaitoksesta laaditun esisuunnitelman. Lisäksi lautakunta päättää osallistua hankkeen jatkosuunnitteluun mikäli siihen pääsääntöisesti osallistuvat myös esisuunnitteluvaiheessa mukana olleet muut hankkeen osapuolet.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.